

Байламлыкъла

Къонакъбайлыкъ бла къоншулукъ тёреле сакъланадыла

КЪМР-ни Башчысы Казбек Кокков Юг Осетияны жалынчакъсылыгы тохтатырлыгъан кюнине жоралгъан къууончылы ишлеге къатышкъанды. Регионну ара шахары Цхинвалда Юг Осетия калмыкъыс болгъаны Российе дурс кёргенли 15 жыл озганына жоралгъан жыйылыу ётгенди.

Республикада байрам кенг белгилегенди. Тюрлю-тюрлю майданлада чыгъармачылыкъ коллективле адамланы алгъышлап, кёлери кётюргенди. Алагъа Российден артистле да къатышкъандыла. Бюгонюкде Юг Осетия

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Казбек Кокков къоншу регионну Къабарты-Малкъарны халкъыны атындан

алгъышлан, саулыкъ сакълану системлада жарарча автомобильни сауфта этгенди.

БЕЛГИЛЕУ

Айныуну бла ёсююну жолунда

Лескен район къуралгъанлы 20 жыл толгъаны бла байламы къууончылы ишле Анзорей элде ётгенди. Жер-жерли администрацияны мекеманы майданында миллет арбаз къуралгъанды. Анда халкъны миллет эчилгини бла маданиятын ачыкълагъан затланы кёрюр онг болгъанды. Дагъыда сурат кёрюмле, эл мюлк продукция да районну социальный-экономика айныуну ачыкълай эдиле. Ызы бла уа къонакъла район администрацияны жыйылыуа бардырлыгъан залына ётгенден сора, къууончылы ишле башлангандыла.

Региону Башчысы Казбек Коккову муненинге алгъыш оёзон аны. Администрацияны таматасы Мухамед Кодзово оёкувганды. КЪМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова уа жангы районну къурауну юсюнден тарых магъананы оёну 2003 жылда, республиканы алгъыннгы таматасы Валерий Кокковну башламчылыгы бла августда кабыл этилгенге эссе салгъанды, деп билдиреди республиканы Парламентини пресс-службасы.

Ол оёну тюз болгъанын заман кесим кёрюргенди. Озгъан 20 жылны ичинде район тынгылы айныгъанды эм бир къауум бёлюмде республикада эл жерлеге чыкъганды. Жылдан жылга айнып, ариудан ариу бола барды. Региону экономикасын ёскорууде да ахшы кёрюмдиёле бла къууандырады. Жангы школла, сабий садла, саулыкъ сакълану, маданият, спорт учрежденилла, адамла заманларну заулыкъ ётюрюрча объекте 20 жылны ичинде ишленгенге

турадыла. Лескен район эл мюлк продукцияны аслам беруюуу бла атын айтдыргъанай келди. Абодан тёлкени ахшы төрелерин бумай, бу бёлюмде кёрюмдиёле жыл сайын игден иги бола келеди. Мен сиз мындан ары да урунууну ызындан таймай, району не жаны бла да айныуна себёлик этеригизге толу минанам, – деп, Татьяна Борисова, эл молкаде ишленгенли юбилей бла алгъышлап, ыразылыгъын билдиргенди.

Айтылгъан алгъыш сёзлеге Ф.И. Къырал Думасыны депутаты Геккиланы Заур, Къабарты-Малкъарны шахар эм район администрацияларыны келечилери, Шимал Осетия-Алания элде Кърым Республикадан келген къонакъла да къошулгъандыла. Андан сора район администрацияны таматасы Сафарби Инжижиков муниципалитетни айнантуугъа улуу къыйын салгъан жерлерин юбилей майданла бла сауғалагъанды. Аланы араларында КЪМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова да барды.

Къууончылы игирде жыйылгъанлы алларында республиканы жыр эм тепсеу къауумлары бла артистлери фахмуларын кёрюзгенди. Ызы бла району жашаууну юсюнден жарашдырылгъан документли фильм кёрюзюлгенди. Бу байрамга ёри уа Лескен районда эки-юч айны ичинде адамла аслам къатышкан маданият игирле бла тоёбуиёле бардырылгъандыла.

Басмагъа КЪАССЫМЛАНЫ Аминат хазырлагъанды.

Машук - 2023

Алгъыш сёзле, насийхатла, аруу сезимле

Битуроссейе жаш тёллю «Машук» форум ишин бошгъанды. Быйыл анга 87 региондан эки миңден аслам адам къатышкъанды.

Форумну биринчи «Сабийлик» деген кесегинде школга ёри билим берюу жаны бла специалистле, педагогика вузланы бла созуланы студентлери, устаза-блогерле, вожатыйле бла насийхатчыла жыйылгъандыла. Мында иш алты жаны бла баргъанды: «Устазын фахму», «Усталык», «Илхам», «Фахму», «Тирпилик», «Ишине кертичилик». Аланы хар бирине да айырыладан ётген

адамла къатышкъандыла. Экинчи – «Жашлыкъ» деген кесегине уа – преподавательле, студентле, «Билим» россейли обществовну лекторлары, жаш экскурсоводла, библиотечкачыла, блогерле, режиссёрла, сценаристле киргенди. Ала да алты бёлюмге юлешингенди: «Башламчылыкъ», «Ушакъ этиу», «Билим алыу», «Чыгъармачылыкъ», «Биртигу», «Жарыкъландырыу». Андан тышында, Машукда «Отрочество» деген энциклопедия болгъанды, анга сабийлиги эм жаш тёллю «Биринчилены къымылдаулары» деген россейли биригиюню 200-ге жууукъ

келечиси къатышкъандыла. Алагъа форумну билим берюу арасында «Билим» биригиуу бла Росмолдежэ энци программа жарашдырылгъандыла, башха дерсе

леге кириге жарагъанды. «Башха иш» проекте кёре уа форумчула дагыдала талай жумуш тамамлагъандыла, салынган борчланы жетишилми толтургъан

лагъа уа онлайн-курсла, эскурсияла эм башха сургуъала берилгенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къарав

Къурулушланы бардырылыуларына энчи эс бурулгъангы

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Казбек Кокков Р-217 «Кавказ» федерал жолну регионну чеклеринде тийрелеринде ишлене бардырылуларына къарагъанды, ол «Кавказ» Ундрорну оператив оёнуундады. Республиканы таматасы жолчула бла ёлешгенди, тынгылы ишленелери ючюн ыразылыгъын билдиргенди.

Бусагъатда аны Аргуандан Шимал Осетия-Аланияны чегине дери Черек 15-километрик кесегине тынгылы ремонт этиленди, ол төрт ызлы болурча кенгертиу амалла да тамамландыла. Объекти хайырланууга энди жыл

алгъа бошар умутдула. Дагъыда эки километр да тынгылы жангырта туралды: Р-217 «Кавказ» автомобиль жолда Бахсан сууну юсю бла ётгени – аны хайырланууга быйыл берилди, экинчиси – А-158 автомобиль жолда Элбрус

тофор боллукъду, жолланы 10 километрден асламын уюланы баргъан ызылар чеклерча онгла бла жалмы тырыкдыла. 3,5 километр узуулукда алты жол участкада жарыктык берген шёдингтоло ысла тартылдыла.

бериге умутдула.

Андан сора да, Эски Черек элге кирген жерде Черек сууну юсю бла тартылгъан кёпюрню къурулуш да тирди. Ол хайырланууга 2024 жылда ишледе берилме тиийшли кёрюлгенди, алай жолчула аны къурулушун белгиленген болгъанды

посёлканы къатында. «Сёзюс, бек магъаналысы жоллада кюркюусузлыкътуу» деген белгилегенди Казбек Кокков. 2024 жылны ахырына дери бизни республиканы чеклеринде федерал трассада энци туюгине басар онгалы болгъан беш пешеход сев-

«Ол амалла жоллада ёном бла бошылган къыйын болумланы азайтууга мындан арысында да себёлик этериди, бытыр бла тентештиргенде ала иги да азайгъанлары белгилерчады», – деп чертенди республиканы Башчысы.

Къайгырыу

Жигитлени атларын ёмюрлюк этедиле

Россейни Суд приставларыны федерал службасы жыл сайын төрели халда «Сгеруюу вахтасы» деген акцияны бардырады, аны чегинде службаны битеу къырлада бёлюмлерини келечилери Улуу Ата журт урушу кезююнде эм казакъ сормешле болгъан жерлерде жан берген совет аскерчилени ёнюклерин табып, тийишлимча асырайдыла.

Быйыл ол жумуш Волгоградны Городищенский районунда ётгенди, анга 56 региондан 200-ден аслам пристав къатышкъандыла, аланы араларында Къабарты-Малкъарда управленидан да кч адам болгъандыла. Ала 180 аскерчини ёнюклерни, биргелерине болгъан энци затларын, кёрюзген жигитликлери ючюн алгъан сауғаларын тапкъандыла, деп билдиреди республикада управленины пресс-службасындан.

Ишлеу ишлеге къатышкан приставлагъа службаны Нальчикде бөлүмде къууончылы ишлеге къошуучу уа район администрацияны жанына келди. «Сгеруюу вахтасы» деген акцияны бардырады, аны чегинде службаны битеу къырлада бёлюмлерини келечилери Улуу Ата журт урушу кезююнде эм казакъ сормешле болгъан жерлерде жан берген совет аскерчилени ёнюклерин табып, тийишлимча асырайдыла.

Кульчаланы Зульфия.

Улоу

Нальчикден Архызга автобус жюрюрюкдю

Келир айны биринчи кюнүндөн Нальчикден Архызга автобус жюрюу башларыды. Ол Нальчикде биринчи номерли автовокзалдан эрттендиёле 05:55 сагъатда чыгъарыды. Пятигорскну автовокзалында, Минеральные Воды шахары автовокзалында элде аэропортунда, Зелёнуцкая элпи

автовокзалында тохтай барлыкъды. Маршрутну юсюндөн толу халар билдире оёе эсегиз, КЪМР-ни Транспорт элде жол мюлк министрствосуну 8(8662)777-83-05 номер бла сёлештигиз.

Жаш тёллюбюз

Жаш тёллюбюз не жаны бла да жетишилми бола, окуууда, ишде да кесерини атапканын иги бла айтдырса, алапы ёсдоренге, юйретпене бла бирге биз да къууанбабы элде кёлленебиз. Танг кесеге уа ара шахарыбызны бийик окуу юйрелерине киреди. Аладан бири уа хасиначы къыз Чочайланы Марьянады.

«Билимми туугъан жеримде хайырланар умуттама»

2 бет

Юйор

Таулу халкъда юлгоге айтырча тирнекли юйорле не заманда да болгъандыла. Моллаланы тукумда да олай. Алада миллет ёткюмликтерибиз – эки Социалист Урууну Жигити барды.

Иги къууумла бла жашаргъа итингенге

3 бет

Маданият

Бизни къырлада биринчи кино 1896 жылда алынганды. Андан бери искусствоуну Бу тюрлюсэ калай айныгъанын айтыр кереклиги да болмаз – кёп сериялы, музыкасы, ауазы, башха бийик излемлери болгъан кинолага сыйоп къарайбыз кюн сайын.

Дуниягъа миллетибизни юсюндөн айтханла

4 бет

Алгыш сөзлө, насыйхатла, аруу сезимле

Форуму эсеплерине көрө жаш специалистге ишчи жерлеринде кетерге тиешме себептик этиуну мадарларын, субъектлде эм ачык сынамны жайрыла, киретиню, жарыктыларды рынуу бла насыйхат этиуну жаңы амалларн жараш- тандыла.

Форумуну кзуанчыи хлда жабилуунда аңга кыа- тышанлыны РФ-ни Кыргыз Думасын Жарыктыларды рынуу жаңы бла комитетини башчысы депутат Ольга Казакова, Росмолоджену башчысына орунбасары Дамир Фаттахов, Ставро- поль крайны Правитель- ствену башчысына орун- басары – финансла мини- стри Лариса Калининчо, Президентини СКФ-нин билим, аркиликли келечисини жа- маат провектени толтуруу жаңы бла департаментини

«Росмолоджену атындан барыгызына да алгышлай- ма, Жарык келлелогото- готге көрө «Машук» ахшы

«Росмолоджену атындан барыгызына да алгышлай- ма, Жарык келлелогото- готге көрө «Машук» ахшы этгенине тиоюнөбиз. Ол бардырылган конлени ичинде сиз сейр адам- ла бла тобөшөңсиз, көп жаңгы билим алганысыз. Форум айным барганы, аңга кыошугушан субъект- лени саны өтгене, кес- терине улуу муратла салг- ган адамла бери келирге итингенлерин, айхад да, кзуандырады. Жетишми- ли болугуз, мында юйрөн- генигиз жашаугузга да- расам. Кзынакыбай Ста- рополь крайыга да бу иш- ни бийи даражада өтдюр- гөн ючюн ыспас этем!»

Лариса Калининчо уа жыылганыны Ставро- поль крайыга кзынакы- терк-терк келирге чакы- рганды. Андрей Кар-

Жаш төлөбөз не жаны бла да жети- шими бла, окууда, ишде да кесери- ни атларын иги бла айтдырса, аланы өдюртсө, юйрөтсө бла бирге биз да кзуанчыны ишчилебиз. Бюгюн- күндө билим бериле болган торлөнүлени себепликтеринде аланы кзырлыктын жер-жерлеринде билим алыр олгору да барды. Таңг кесеге уа ара шахарыбынз бийик окуу юйренине кирелди. Алдан бири уа хасанычы кызу Чочайланы Марья- наны.

угурак «Управление персоналом в организа- ции» деген бөлүмөн сайланган. Кертиди, окуугуз биринчи кирген замандыма алкыа билим эдим мындамы кыалкыма, өтсөсө республикадамы ишлериме. Эңдиги аңгыла- уум, билими бла уа айталкыма – окуулуу бошасам, артка Кыбарты-Малкырага кыай- тыркыма. Нек дегенде юйде, юйорюмо кы- анда турруга, билимими да тугуған жеримде хайырлангыч сөюмө.

Ол тугуған элинде битүүлү билим бер- мектепни атын майдалга бошоганды. Бир кыргыз элденде бийик эсепле алганыны хайры бла уа Москвада урванеланияны кыргыз университетини менеджмент бөлүмүнө саулук сактау- да оңуу этуу (управление) мына буюкжө- кө киррге оңг талканды. Буюкжөккы кызыл диплом бла жетишим бошоп, бюгюнүкдө магистратураны экинчи кур- сундады. Биз аны бла жаңгы окуу жылы алынды студент жашаууну, жаш төлөбүз юсөндө да ушак этгенбиз.

«Адамды окуу этуу (управление)» ишчи сай- ланган. Аны шаш адамга недеди сейри, сора кыалы усталкыга ишлерге болуксуа?

– Эм алга усталкыны сайлай турп, аңга көрө арда иш табарга болуугуу бла кыал- лыгымы юсөндө да оюмлаганым. Кесигиз билесиз, бюгюнүкдө экономика жаңына көп адам барды. Сора бизни республикада иш да табылмайды.

Андан тышында да, экономика бөлүм асла- мында математика, бухгалтерия бла байл- мылды, анда кыагытла бла беригер керешсе. Мен а адамла иш ишлерге сөюмө.

Юйорюмдө адамдарыбыз асламысында врач- ларды. Атам Марина врач-педиатрды, андан сора да, терк болушук берген службада ур- нанды. Кырандашым Марат да ара шахарыбынз полиниккаларындан биринде саусулга аа- кырады. Аланы көрө, бу усталкыны адам жалаңда жорек талпынууу бла сайларга керек болганына тиоюнөндөм. Бранчы боюнда адамны саулугу, жашау ючюн кыалды бир жуупулкык болганында аңгылаганым. Аны себепли ол усталкыга угтай, аңга келишкен, жуугуурак болган жаны бла ишлерча, окууга алай киргенме.

Бу жаны бла билим алган адам ишчи да кыалкык тойюндө деп ийнанам. Нек деген- де кыайсы организацияга да анда урунура адамданы сайларга керек болды. Бизни уа, сөз ючюн, болнычаларга кимини, кыалы усталкылары болганынаны сайларга дегенча затлага юйрөтөдө.

– Улуу шахарда, юйден узакта окууган а санга кыалады? Жаратамы студент жашауу?

Кертисин айтханда, окуугуза киргинчи дери Москвада бир кере да болмаганым. Мында адамданы келлөгү, шахарны кесини да алай ууллуугу бир кесек аптычан да этген эдиле.

Алай эсе да, атам биргем келип, мен бир кесек тоюнчонгоно эки ай дегендей заманын биргем турганды да, алай кыайламаганым. Сора адамла бир терк ишлемге, келишкен да этме. Шкопда да бизге ачык билим бергенери себепли окуу туруп дерселеримде да кыайла- ганын жокду.

– Сенден сора уа бу окуу юйде билим ал- ган таулуу бармыды?

– Хасанындан окуу, Кыбараңдан да барды. Биринчи заманда не бла болушайк деп, ала барысы да сак болуп, себептик этип турганды, көк керешгендиле, сау болсуна. Общештигада турам да, анда кызыла бла да шүкүлүк жорютөбиз. Сөз ючюн, Мордовиядан, Новосибирскден, Беларусьдан да бардыла.

Таулуу кимле болганынаны билчир, аңгы- ларча уа эм алга Кууиланы Кыайсыны айта- бы. Аны чыгармачылыгын кыбосо билелди. Иги айырлаганына болсала уа, Минги таулуу сакынак, ол заманда аңгылайдыла.

Сөз ючюн, Владимир шахардан кызчык

Жаш төлөбүз

«Билимим тууган жеримде хайырланыр умуттама»

Полина Безродная алгыраакта Кыбарты-Малкырага келип солуган эди да, мында Газаланы Алимни жырлаганын көрп, аны ауазын жаратканды. Эңди аны айтан жырларына тынгылап аңгылай турды. Маданиятыбынз да теренерк билирге суйюп, ол жаны бла да киталпа окуйду, материалла излейди.

– **Бюгюнүк жаш төлө кыалайды деп кел- лебиз келгөнү?**

– Ала билим алгырга, окуугуза сөюдиле. Аны бла бирге уа ол алган билимдин жашау- да хайырланыр, жамаутага хайыр келтирерге, жетишми болугура да излейди. Дагында тийшилиди белгилерге – ала алгандан да кыайда ишлерге суюрикерин, не жумуш бла кереширкерин юсөндө оңуна окууна сакгыш эте билелди. Ол ишан а заманынран бошуна оздурмак, жетишмилге жетерге, айхад да, себептик этеди.

– **Марьяна, малкырага шатык сөлөнгөн хурметте тийшилиди. Аңга жылы улуу ша- харда туурса, окуйса, тилибин унутмагыз са- ганга не аат болушук этедиз?**

– Юйде юйорюбүз хар заманда да тауна сө- лөшөбиз. Мында таулуу кызыла бла да кесибини тилибиз сөлөшүбөз. Ким биледи, аны ючюн болуп, сора унуттурум деп сакгыш да этмеген- ме. Акс эбон тилибизде окуугура да сөюмө. Кууиланы Кыайсыны, Мечиланы Кзымни, Зууракууны Танзыланы чыгармаларын бер- гирек кылабыз.

– **Бош заманыгы уа кылай хайырланаса?**

– Айтханымча, китап окуугуза сөюмө. Ке- сибизни жазуучуларыбыздан тышында орус классиканы, тыш кыргызлы суратлау литерат- урасы да жаратам. Классиканы юсөндө айткан эдим да, бюгюнүкдө алай чыгармачы- жазымдыла дергим келди. Аланы окуусам, ол жигитини сакгышлары мени да сейрге калдырадыла. М. Булакочун «Мастер и Марга- рит», Дж. Остинни «Гордость и предубеждение» романын эңирек көрөм. Ф. Достоевскийни чыгармаларын а авторну жашуу болумгага көз каранды теректи оңуу жана чыгармачы- дагында маркетинг бла байланы киталпаны окуйам. Рекламага сейримд да болуп тур- ганды.

Бакалавриатта окуганымыдан бери да билим ала турган кафедралда ишлеп турганым. Эңди да анда документте бла байланы спе- циалистме. Аны себепли бош заманым көп да кыламыды. Алай эсе да, магистратурада дер- лерибиз иңгиде жети сагытта башландыла да, окууума ишлегеним чырмау болмайды.

Андан сора да, илму статьяла жазып турган- ым. Ала университеттин кесини жыймыдыкыла- рында басмалангандыла. Конференцияга, биринчи жыйынууларга, семинарларга да бардым. Бакалавриатты бошоганында уа, медицина имулану доктору, профессор Ольга Владимиро- вична Соболевскаяны илму башламчылыгында «Кыбарты-Малкырада саулук сактау жаңы- ыла болушукну берилууу эмда аны качествозу» деген темага ишчи жазганым.

– **Жашууду мени багы аламы эмда кыюлгандан келсе, төгөрөкө бөлү турган затпадан нени торлөндүрлөк эдин?**

– Эм багылаган затларым – ала мени юйорюм бла таза динибиздиле. Адамга аны юйорю, дуняда жууу а адамларны барлык- ларын, алаы таянчылык эттеринер сезгени жашарга, ишлерге да кон-жаруу берелди. Билимгем, аңгылауна да.

Сора жаш адамла, узакгыза кетгенбиз деп, кесулсаны тамырларын унуттасала, адет-төшөни тутсала суюриг эдим. Айхад да, дуния башында эм биринчи – ол маңырыкды. Жашауубуз заманы, бир бирге ачык ниетти болса, бир заттан да жунжумазгыбыз, алган билими- кызы көрө иш табаргыбыз, бир бирибизге кзуангырыгыбыз да байды.

Ушакны **ТРАМПАНЫ Зуура** бардырган

Соруула да тынгылы жууапла бергенди

Көп болмай Регионла арала Управле- ниеде «Жамауту жарыкты соруула» рубриканы чеклеринде КЫМ-ни Саулук сактау министрствосуну штатда бол- магын баш специалисти аллерголог- иммунолог, медицина имулану доктору, профессор Аллергияга багыган аркы баш врачы Мадина Шогенова бла тоюнөй афир болгонды. Ол медицина учрежденияны ишин юсөндө ханарлаганды эм тынгылачуланы да аллергия, иммунология бла байланы сорууларына жууапла бергенди.

Мадина Суфьяновна торло-торло аллергия аруулауга диагностика, багыш эм профилактика бардыруу юсөндө билдиргенди. Ол айтханга көрө, саулай Шимал Кавказ федерал округта Нальчиктен сора аллергия эм иммунология жаны бла ара жокду. Ала профилактика арууу бла ким болса да келирге, кесине бакдырыла аркинди, ол санда бирси регионаны кел- чилери да. Жалаңда саусуну кыюнда болчу халда медицина строахкысы (ОМС) болугура кереди.

Анда аллергиялары кыозг-алгыла, план бла жатканла да бардыла. Аны ючюн инсан жашаган жеринде полиниккада 057/у формалы справка алырга керекди. Орта эсеп бла алып айтханда, айга саулуктарына жоз чакны адам бакдырады. Буга сагытта стационарда диагностика бардырууда көп торлоп, ол санда жаңгы амалланы, хайырлангыча. Аны бла бирге аллергиялары кыыйнагына медицина постисери бла кюз артында бла кышда пелсени өтөрө болушукта. Алай амал саусугуза жарык дарманы айыргарга да болушукта.

Аллергияга кыажуу турууну юсөндө айтханда, эм бирини медикаментоз-фарма- кология амалы, адамны сагындан уууу материяду, аллергия кыозгатыла шарт- дан кенг турууну сагындангы Шогенова.

Буга сагытта аллергиядан аууруганын асламысы амброзияны буксуундан кыый- наладыла, кон исиле да жунчутуру ючюн кыюмайдыла. Аны ючюн врач, сынамлы овортерде хайрылы эсертиле алырга, саусула «Аллергот» сайтада регистра- цияны өтсөле иги себептик этергин кош- ханды. Алай амал жеринде жуурулган телефонда эңчи приложениге барды. Ол битимени буксулары азыркы жайылырга, кыарыны болушугуу бла административ- халда мадар этерге оң табылса, бек иги болугун эсертгенди.

Врач Эбрис элде орналган бөлүмдөрүн ишин юсөндө да айтханды. Эм биринчи-

ден стационарда улуу, гиче да багыылган- ларындан сора реабилитацияны өтгөндөрн белгилегенди. Анда отуз саусугуза жатар жер барды. Алага багырача жаңгы медицина оворудани, препарат эм башка амалла хайырланганында да айтханды.

Диагностикада, багында эм профилакти- када жаңгы амалланы хайырланууну юсөндө айтханда, бийик классы сынамлы пре- параттаны себеплиги бла эм кымын бронха астманы, атопиялы дерматитини (кыбосондо ол сабийлене тобейди) багырага жарга- нын белгилегенди. Ала замандала алай аруулауга бир торло медицина болушук этерча болмаган эсе да, эңди сабий, алты жылдында башлап, контрольга алынады. Аны бла бирге буга сагытта адамны саулугуна азыркы заран жетерча бир дарман бла эки аруугу багырага, генно-инженер био- логия препараттаны, иммунорапаны эм башка амалланы хайырлангыра оңг барды.

– Битимле чакыган заманда буксулары аллергияны кыозгатыла алганы экинчи сезонга дер тэмей, кесипине кыара- тыгы керекдиле. Кюз артында (ноябрь) бизге келип аллергияларын тинтича им- мунографияны өтгөрө тийишисин эсперине салгырга сөюмө. Бирси аруулачы, аңга да башлана турган кезинде баксы ичиди. Аңга эс бурмул тугуу турган адамга, ол улуу хата салгырга, кыыйн аруулары кыозгатыла болушук, – дейди специалист.

Тоюнөй берилуу кезуинде Мадина Шогенова тынгылачуланы сорууларына да тынгы жуула тапдырганды. Аланы асламысы астма, торло-торло аллергия аруула, багылырга жаргаган дарманла бла байланы болгонданы.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Жандаурулук

Огьурлулукну юлгюлери

Окуу жылы алында төрөли халда «Сабийни шолгыз хазыра» деген жандаурулук акция бардырыла. Росгардияны жандаурулук акцияга да тауна кыатышдыла, ала көп сабийли эм аталары неда аналары болмагын юй- юрлөдөн балалагга, өк- сүзлөгө окуу керекле, кыарыны болушугуу бла административ халда мадар этерге оң табылса, бек иги болугун эсертгенди.

Врач Эбрис элде орналган бөлүмдөрүн ишин юсөндө да айтханды. Эм биринчи-

физкулугурага барыча кийимле бла чуркулга да салгандыла. Ала огурулу ишчи кыралыны узак жерлеринде да тамам- лагандыла, сөз ючюн, Башкирияны Янаул шаха- рында, Красноярск крайны Железногорскунда, Даг- ыстанны Хасавюртунда. Бийил акцияга биринчи көрө Донацк Халкы Респу- бликаны росгардиячылары да кшошугунадыла, ала Лисичанск шахардан окуу-чулага саугыла хазыр- лагандыла.

ХАБИВУЛЛАХНЫ Сулейман.

Хурметте

Аскерчилени сыйларына – эришиуле

Бу кундеде Нальчикде шахмат клубда классикаке нардладан биринчи респу- бликалы турнир бардырылганды. Ол эңчи аскер операцияга кыатышкан россели аскерчилени кыайлыларына жораланы куралганды. Эришиуле «Биз Ата журтка эмда анты- бызга кертчибиз!» деген чакыруу бла өтгөндиле. Аңга СВО-га, Афган, Сирия кыазаатлагга, Кавказ- да бардырылган контртер- рорист операцияга кыатыш кыайган аскерчиле кыошугунады.

Эришмунени барууна кыарыга Нальчик ша- харда Урууну, урууну, Саултанган кочлени эмда право саклаучу органын ветеранларыны советини председатели Абдулпаны Мустафа. Ич ишче мини- стрствонун ветеранларыны советини председатели Му- аед Пихов, «Боевое брат- ство» Битеуроссей жамаут

заны Масхут келгендиле. Турини ахырында хор- лаганы эмда экинчи, ючюнчө жерлеге чык- тынлагыла Газаланы Масхут ЛДПР партияны грамота- ларын, саугуларын да бергенди.

ХОПЛАНЫ Марият.

Ануор.

кышыда болганы себепли, жолда анга суукчу аруу тийип, Якуб оң жылы тынгысылыкка жашаганды. Аны ойдегиси Ростовка, Краснодарга да элтип келгенди, алай 1939 жылда ол дунясын алышканды.

Шарафутдин былай эсгери: «Мени атайы анасы Бешанан 1935 жылга арха. Ахуларын Алма-Ата да тапханды. Жашуа негери Биттирланы Орусбийни кызы Аминат бля Ануор эки жаш едорендиле. Хазар бля Жамал. Ануор кеси уа 1980 жылда Алма-Атада ауушканды.

Кызыланы таматасы Жамилат Уллу Ата журт урушун алпанда Кочмез-алты жыл туруп, излеп, Алма-Атада тапханды. Караганда инженер-механике окутуп, артада Гелгежеде колхозда механик болуп ишгенди. Курманбий бля аны жашуа негери Жабола-ны Соттаны кызы Аминка эки кыз бля оң жаш едорендиле. Валерий, Алиж, Света, Жаннет, Жа-

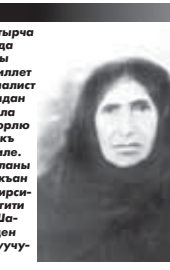

Шарафутдин.

Масхут.

Шарафутдин былай эсгери: «Мени атайы анасы Бешанан 1935 жылга арха. Ахуларын Алма-Ата да тапханды. Жашуа негери Биттирланы Орусбийни кызы Аминат бля Ануор эки жаш едорендиле. Хазар бля Жамал. Ануор кеси уа 1980 жылда Алма-Атада ауушканды.

Якуб бля Акъбийче.

Калмык.

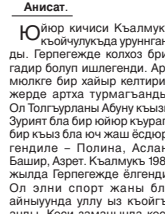
дерди бизни ойорно бля жаша Исхаккы ойорон бир ойне машатханды. Улуу аманат эки келинине да аманат этип турганды, бир ойча жашагыз деп. Бизни бир заманда да аңчилиги болмаганды. Мени аман бля атам кырындашы Исхаккы ой биичеси Кызика, тууган эгелчине, бир бирге алай болуп, жашан келгенди. Биз бирге оңки сабын болушканды, алаады аны эл таматасы этгенди. Ол Улуу Ата журт урушка кетип, Киевни кыруулуп элгенди.

Жамилат.

Курманбий.

Абдулла.

Датсма Моллаланы Чунаны жашы Якуб 1890 жылда Холам ауузмада тууганды. Аны Амуш, Якуб, Исхак деп кырындашлары да болганды. Согро, чалык жерлери, апары, эшектери, улуу маллары, койлары бар эди да, ала малчылык, сабанчылык бля да корешгенди. Аны йосонден архив кыагытпада жазылганды. Якубу ой биичеси Гейлханы Кудубийни кызы Акъбийчени бир да аруу эсгерди таңгыла.

Якуб бля Акъбийче 1915 жылда ойор кыраганды. Ала алты жаш бля эки кыз едорендиле. Акъбийчек кэй сабий едоренге ичюн - Ана Махтаулык-атны белгисин берген эдиле. Якуб колхозда бригадир болуп ишгенди. Окыурга, жазурга да койренит, жашу бля теңг аяк алырга тюзелгенди. Жигит, тире, ишин иги билген, ишден кыамаганы, керти адам болганы оңки, аны элде намысы жорюгенди. Ол окыурга, жазурга да койренгенди. Аруу жырлай, төсей билгени бля уа хар заманда да той-оюн жыйлау башчысы болганды.

Якубу жашы Масхут, жети жыллык школну бошоп, кызгарт колешуно болуп ишлегенди, алаады аны эл таматасы этгенди. Ол Улуу Ата журт урушка кетип, Киевни кыруулуп элгенди. Аны эл таматасы этгенди. Ол Улуу Ата журт урушка кетип, Киевни кыруулуп элгенди.

Анисат 1932 жылда тууганды. Жаш кызык болуп, кичи жылда бля бирге беш сабий едоренгенди. Аны керек затларга, юс кийимге алышып, ойгуртишкенди этгенди. Ол Тилпаны Магометни жашы Хусейн бля бирге беш сабий едоренгенди - Мунимий, Жаухар, Руслан, Зейтун, Мадина. Ала алгара Терс-Кюлда, артада Нальчикде жашаганды. Анисат 2004 жылда элгенди.

1937 уаппы иш берилген эди - ара молкпе Моздок-да турт келтирди. Жегилген ёгюле бля ташыганды бери тузун. Ол иш

Холамда жаны ойорле киле, жер аз бола барганын эсепте алып, 1940 жылда бир кызуу ойорно Кера-Сууга, башкаларын Гелгежеге кечорендиле. Якубу ойорю Гелгежеге тюзгенди.

Сабийлени таматарлары Ануоркы жайормо жылында аскерге чакырганды. Ол Финляндия бля урушка кыатышканды. 1940 жылда арха кыайтп келгенден сора, аскерге чакырылганы окутуп турганды. Улуу Ата журт уруу башлангыч, биринчи кыазат кюнден ары кетип, анда аур жаралы болуп, тузакка да тюзгенди. Ол аяты жылдан кыайтханды

мал. Юйор тамата 1980 жылда ауушканды. Шарафутдин оңки жылында Холамда сабанчы жылында ишгенди. Кечгончлокте Алма-Атада, ГСЗ-ни каскадны кырулушунда урунганды. 1966 жылда Бөлгымга кечоп келип, «Местром» рудникте, арта Тирьнаузуун волефрам-молибден комбинатында ишгенди. Социалист Урунуу Жигити да анда бийик тешишмилери оюнчол болганды. Шарафутдин Голлоиланы Харунку кызы Баблина бля ойор кырап, ала бир кыз бля оң жаш едорендиле - Тамара, Далхат, Ахмат, Махмуд.

Жангы окуу жыл башлангырга бир ненча кон кылаңды. Озган баш кон а мен Чегем район Ухшто-Сырт элдине болуп, мектеп жангы окуу жылга кылай хазырланганы йосонден билгенге.

Аны арбазы таза, алайда еген тереклени саргалган чапырактарын алычкы төгөрк бур, жерге тюзшорди. Ол тийре бусугатда улуу ишолуктады. Бир ненча кюнден а аны арбазы элли жашчыкы бля бля кызыкчылары жаркы ауазулары толтурдуктады. Мектепте киргенди, аны директору Кожакыяны Магометни жашы Маликеге тубеенме. Жумушуу айтанымал, ол бизни ремонт этилген, жангы мебель өткенин класскага ашырып, улуу өткеник бля аны кёргоштеди.

Бизде шендоюго заманы сурамына келгени эки компьютер да барды. Бейсал а дагында онбир ноутбук, сенсор панель да алганы барды, дагында бля кюнде бир затла берирге айтанды министрство. Сакълаибиз. Кюлбулдан келген игиликкени эллирибизден аймайды, устазларыбыз да жетишеди. Элли администрацииы да кюлундан келгенча болушары, - дейди Кожакъ улу бизни бля уштында.

Ол айтанга кёре, быйык мектепте битеу да 72 жаш бля кыз келликди, биринчиге - сегизуэле, онбиринчиге уа - оңон адам. Мектепни бошоп чыккыгына бля да өткенинде билгенди. Зулфия биз келгенде, окула этилгенди. Жаркыландырып окула этилме министрство бергенди. Мектеде «Тоңка роста» аңылганды. Кызыкчылы бля жашчыкында ойденирге бей өседиле. Сабийлеге жетер чаклы ноутбукларыбыз да бардыла. Мында 2016 жылдан бери ишпейме. Тюз келген жылында спорт

Тау эл

Окуу жылга хазырдыла

Жангы окуу жыл башлангырга бир ненча кон кылаңды. Озган баш кон а мен Чегем район Ухшто-Сырт элдине болуп, мектеп жангы окуу жылга кылай хазырланганы йосонден билгенге.

Аны арбазы таза, алайда еген тереклени саргалган чапырактарын алычкы төгөрк бур, жерге тюзшорди. Ол тийре бусугатда улуу ишолуктады. Бир ненча кюнден а аны арбазы элли жашчыкы бля бля кызыкчылары жаркы ауазулары толтурдуктады. Мектепте киргенди, аны директору Кожакыяны Магометни жашы Маликеге тубеенме. Жумушуу айтанымал, ол бизни ремонт этилген, жангы мебель өткенин класскага ашырып, улуу өткеник бля аны кёргоштеди.

Бизде шендоюго заманы сурамына келгени эки компьютер да барды. Бейсал а дагында онбир ноутбук, сенсор панель да алганы барды, дагында бля кюнде бир затла берирге айтанды министрство. Сакълаибиз. Кюлбулдан келген игиликкени эллирибизден аймайды, устазларыбыз да жетишеди. Элли администрацииы да кюлундан келгенча болушары, - дейди Кожакъ улу бизни бля уштында.

Ол айтанга кёре, быйык мектепте битеу да 72 жаш бля кыз келликди, биринчиге - сегизуэле, онбиринчиге уа - оңон адам. Мектепни бошоп чыккыгына бля да өткенинде билгенди. Зулфия биз келгенде, окула этилгенди. Жаркыландырып окула этилме министрство бергенди. Мектеде «Тоңка роста» аңылганды. Кызыкчылы бля жашчыкында ойденирге бей өседиле. Сабийлеге жетер чаклы ноутбукларыбыз да бардыла. Мында 2016 жылдан бери ишпейме. Тюз келген жылында спорт

Кимге да бет жарыккы тубейдиле

Жолочулугу чегинде Ухшто-Сыртада мектепте киталанда ишленген Байбулпаланы Исхаккы кызы Жаньырзаланы Зулфия бля да тубеенме. Аны бля библиоте-каны йосонден кысык ушак бардыгыбыз.

Китабы керек болса да, олсагат кыйнаймай табырына онгла этилгенди. Зулфия биз келгенде, окула этилгенди. Жаньырзаланы айрып, аллинда тизмеге кырай, кыасын кыасын тапкыга салгыра керекисин айыра тура эди. Жаньыр окуу жы башлангырга деп, тарыхдан окуу киталына да сакълап турары, - дейди Зулфия. - Зулфия Исхакконы мында иш-

ринчиге дери жангы киталпаны хар сабийге эки юлеширдик. Бизде окуган кызыкчылы бля жашчыкыны ате-аналары дерсликкени келери сатып алгыш тыюлюдо. Жаньыр программга кечигени бей себелли, ала аңга кёрелди. Бу кюнде 11-чи классада окуган-ларга деп, тарыхдан окуу киталына да сакълап турары, - дейди Зулфия. - Зулфия Исхакконы мында иш-

лениги оң жыл болды. Керти да ишин сойгон, билген адамды. Ол дагында алманда китал эм сурат керемчле кырайтды, аланы йосонден тынгылы хар да айтады, сабийле аллай заттаны бек союдиле. Элли тубеешилеге да жаш телю сойгон кызулбулдан келгенич себеплик кыатышкычуду, - дейди ушакчылы кышула, мектепни директору Кожакыяны Малик.

Малар

Кыабарты-Малкыраны Курортта эм туризм министрство суучишичи Херсон эм Запороже областында качкычылы болжалы халда жашаган жерледе халга дайым кыараганыла турдыла.

Эми алгара ала Чегемде «Фруктовый сад» кынокъ ойуде болгандыла, бюгюлюккө анда талай ойор жакыла, битеу да 27 адам. Ведомствону келечилери аллага жашуу журтунга кырай сертификат берилгенери бля кыалганыран, аланы хайырпаллаңганыран билериле излегенди. Сертификатланы алапалмаңгана бар эседе, аны сыйлаптары

Холалпаны Марзынт.

Холалпаны Марзынт.

Унутма

Огъурлу инсанларыбыздан бири эди ол

Бу кюнде токсан жыл болукъ эди Малкыраны сыйлы едилеринден бири, Черек сузууну журтукме акъсары Атабийланы Материйни жашы Магомет.

Магометни аны уа хар заманда, ити бля айтылгыды. Ол жашуу колхозда малчы, сабанчы, жыры, жазычу да болду, аруу сабийде да едорди. Назму халар да жазды, кел халкы жырлары айды, белгли композитору уа назмуларына махман салдыла.

Халккыбызны, журтубузу тарыхлары йосонден кеп зат биле эди ол атыга Материйден, этиде баша арысакылапанда эшитип. Аланы жыйышдырып, жарашдырып, жазып адамлага белгли эти эди Атабий улу.

Согрононе кезирюнде уа била Кызакстан-ны Магметни аны Магиск район Тельман элини «Кызыл-Будай» колхозуна тюзгенди. Материй анда андырада башчы болуп турганды. Сабийлеринден таматарлары малчылыкка, жерчиликке урунгандыла, гичтеле шолга жорюгенде.

Мен да Магометни кесинден эсе да чынг алды аны жазганы бля шагырей болганыма, ёз тилибизде чыккыган газетибизде, журналыбызда окуяй. Арта, газетле ишлен тубеирегенде, аны бля таңашманла. Атамы сабий замандында да кеп халар айтады ол манга.

Ардан арха аны чыгармалары «Мини-Тау» журналда бля «Заман» газетле да басмалана тубериле. Алай бля кызуучу аны халарлар, назмулары бля ирикк шагырей бола башлаганы эдиле.

Магомет дуниндан кеткенден сора экинчи жыл Венгриядан бери эки алил келген эдиле. Ала Чирк келде тохтат, биз а Кючюкланы Мухамди бля Жанетли болуп аллага тубей, кеп ушак этген эди. Аладан бири-полочу турган колхозда ишлегенди. «Совет Малкыран» молкде чалгы чалгандыла, жемист терекле едорендиле.

Ардан арха аны чыгармалары «Мини-Тау» журналда бля «Заман» газетле да басмалана тубериле. Алай бля кызуучу аны халарлар, назмулары бля ирикк шагырей бола башлаганы эдиле.

Магомет аладан бирине таматалык эттенди. Кыойла кыайрында туруп кел жырла, назмула жазганды. Андан сора да, халарла жазып тубергенди. 1984 жылда аны белгли революционер Асановны Хажик-Муратны юсюнден «Кичилик» деген китабы чыгарды. Бзы бля чам халарладан жарашдырылган «Оч той» деген чыгармасы.

АТАБИЙЛАНЫ Магомет

Элчилени солчу кюнлери

Халккыбыз Азиядан кечоп келгендене, салам кылулганын бальчыкдан кирчиле этип, жангы ойле алай ишлегенди. Малкырада бизни шагырей Амагътыбиз, кесинде шагырейде Ити керек бальчык ташып, аны келге куюп, кепни чыгарып, тоште дери кызауат ишлеп, бир бек арылды. Сора, кыратышка сиритпадан поршенди, соулду дагы чыгарды. Ити керек бальчыгы да алай кылып, арлакча урум-урум кылып, кирчиле эти турган адамла таза тубериди. Алагда да иш кылып берип, жашаган жери таба кетип башшайды.

Халккыбыз Азиядан кечоп келгендене, салам кылулганын бальчыкдан кирчиле этип, жангы ойле алай ишлегенди. Малкырада бизни шагырей Амагътыбиз, кесинде шагырейде Ити керек бальчык ташып, аны келге куюп, кепни чыгарып, тоште дери кызауат ишлеп, бир бек арылды. Сора, кыратышка сиритпадан поршенди, соулду дагы чыгарды. Ити керек бальчыгы да алай кылып, арлакча урум-урум кылып, кирчиле эти турган адамла таза тубериди. Алагда да иш кылып берип, жашаган жери таба кетип башшайды.

Сен, аны бля саламлашканында, эсепляган иш эт-менден эдинг, коллары, бармаклары, кез норпери кылай эдирге? Эселемей а, баш бармагыны сөгөп жокъ эди. Селешкен сайына а, кез жиптинеринден жашуу уукучкыла мен бети туба чартлап тура эдиле. Алыкы мен алай аруу аяк зат кыраганын, халаты, шаркы, сакълы, бетинден да норк тегюле. Акъларына уа кез жидиралмагандым, ол ары сытылапга кыраарга болуп.

Теги, ити керек бальчыгы да барды. Алай, - деп, Ахмат билгы, бир затны да сангалтканда, кетип башшайды. Ити керек бальчыгы, бизде аууларыз зат барды. - Хо бир да. Эрте ким эсе да бир айтанхай, менден чыккымамын ол халар дегеничи бля кетип барам.

Ахмат кетди. Эшиткенге кынонда ишлен кыноны, ала бир биринери айта, ол кюн окуна битеу Чегетге бля Мухамды эшиттиди ол сейирлик халар, Эртенгиленди Мен а, азыры сейр этгенинде, эшондиге билдирдим деп барам.

Юйде халпары эшитди. Алай аны кылыкларыны ой билген Биязурка. Ахматка адам ийип, аны юйге чакыртыды. Апын, сен бу чакыртыгы оюларныгы кычан кыоркыды? Эллиге чатырла кыш юйюк этерле депми тыйдырганы кирчи этино бля журт ишленуо?

Малар

Кыачкынчылага - себепликле

Кыабарты-Малкыраны Курортта эм туризм министрство суучишичи Херсон эм Запороже областында качкычылы болжалы халда жашаган жерледе халга дайым кыараганыла турдыла.

Эми алгара ала Чегемде «Фруктовый сад» кынокъ ойуде болгандыла, бюгюлюккө анда талай ойор жакыла, битеу да 27 адам. Ведомствону келечилери аллага жашуу журтунга кырай сертификат берилгенери бля кыалганыран, аланы хайырпаллаңганыран билериле излегенди. Сертификатланы алапалмаңгана бар эседе, аны сыйлаптары

Халккыбызны, журтубузу тарыхлары йосонден кеп зат биле эди ол атыга Материйден, этиде баша арысакылапанда эшитип. Аланы жыйышдырып, жарашдырып, жазып адамлага белгли эти эди Атабий улу.

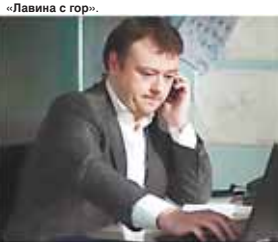
КыуЛЧАЛАНЫ Зулфия.

Маданият

Бизни кыркалда биринчи кино 1896 жылда алынганды. Андан бери искусствону бу тюрлюсю кылай айныганы айтыр кереклиси да болмас — кбн сериялы, музыкасы, ауазы, башка бийик иземлери болган кинолага суюп кырабыз кюн сайын. Аны бла кырмай, бизде, малкыр халкыда, ол киноланы сценарийлерин жазгана, алдыргана, анда ойган артистле да бардыла. Киноланы бир кыууму кыбарты-Малкыра алынганды. 27 августда биз Россия кинону кюннн белгиленибиз да, аны бла байламы бир ненна кинофильмни эсгериге суюбиз.

«Лавина с гор».

«Пухарь-2».

Биринчи киносценаристиби Аблайланы Исмайыл Кавказаны юсюнден «Абрек Заур», «Под властью адата», «Закон гор» деген киноланы сценарийлерин жазганыды. Кбн жыл оуп, «Лавина с гор» деген кинону Мосфильм 1938 жылда Алим Кожокуну сценарийине кбре салганды. «Всадник с молнией в руке» деген а 1975 жылда бля молибден излей келген геолог Вера Озеровага аталады. Кинону режиссеру Хасан Хажаксимов Тарыхауада. Минги тау тегеринде да тауула жашаганыларын билгере керек эди — аны жигитери башка тилде селешедиле. Анда Кючюкланы Магомат — единоличник Куркужунин, Моллаланы Барасбий бандит Астемирин, Али Тукмуева а эл кыртаны ойнайдыла. «Песни над облаками» деген кинону сценарийи Гытыуыланы Максиминди. Кинода Кючюкланы Магомат ойнайды. Магомат «Как стает мужчиной» деген кинонаманда, ол а 1970-чи жылда «Буба», «Под знаком одноклассной королевы» деген фильмдеде

ойнайды. Алада дагында Кючмезланы Шарифа, Рахалияны Таубий, Юсюпланы Хамид да ойнайдыла эпизодлада. «Хрусталева, машину!» деп, Сталинни ахыр кюнлерино юсюнден фильмде Сталинни ролун таууу киши Мисирланы Алий ойнаганды. Жетимиден артик атамдан Алийни сайгагандыла ары 1998 жылда. Анда чам аты да Сталин болгон. «По следам карабайра» деген кинону сценарийи Рашид Кешоков жазганды. Ол да бизни республикада алынганды. Анда баш жигит Муратны анын Махияланы Зои ойнайды. Халкыбызны юсюнден «Дорога на край жизни» атлы тарых драма сюрюннн юсюнденди. Ол жол 1944 жылда 8 марта тау апледе башалын, Орта Азияга, Кызазахстанга дерн барды. Анда россей артистле бля бирге бизни театры актёрлары да ойнагандыла: Баразбийланы Исмайыл, Куыйыланы Борис, Бапыналаны За-

«Дорога на край жизни».

«Песни над облаками».

Бапыналаны Зариф Дагыстанда алынган «Убеждать, догнать, влюбиться!» деген росей мелодрамада жол жанында ашханада шишлыкчино ойнайды. Бу кинода белгиле артистле Владимир Зельдин, Владимир Ступ, Любовь Аксенова, «Мамакилинские бродяги» деген КВН команданы келечилери Юсуп Омаров, Халил Мусаев, башкала да ойнайдыла. Анда кавак эңилчек сакланды: «кыонакбайлык», башка адект-төрөл да. Зарифни мында ролу, улуу тойол эсе да, эседе кылырчады. Атымыраланы Расул да бир кыуум кинода ойнайды: «Стрелец неприкаянный», «Черный принц», «Раз-два — горе не беда». «Мама, я дома» деген кинода Сирияга кетип, анда урушдан кыайтмаган жашны анынсы тынчылыксыз бек терен суратланады. Анда баш ролындан бирин — тас болган жашны атынсы — Жангорзаланы Мажит ойнайды. Дагында анда Мамайланы Фатима, Валерий Балкизов, Казбек Ташев, Олег Гусейнов, Алтууланы Халимат эм башкала ойнайдыла. Жаш адамданы алганда, Кыайгырмазаланы Даниель кбнчюнчолонкнн юсюнден «Уставшие са» деген кино алырдыганды. Анда Бахиланы Александр, Гергюкчаланы Халимат, Атымыраланы Расул да ойнайдыла. Даниель кеси уа «Пухарь-2», «Лабиринт», «Павучки», «Не пара» деген фильмдеде эседе кылырча сыфатла кыураганды. Чеченланы Элдэр ойнаган кино, ролыда да бири бирине ушамайдыла: «Твой мир», «Склифосовский», «Бригада», «Наследник», «Побег-2», «Участковый», «Агитатор» эм башкала. Кино искусство байлы, кетгиди. Анда кеслерини ызыларн кыуоган тауу жашла бля кызыла, фахмулары жетишип, культурабызга, тарыхыбызга кыуулук эте, дуннига миллетибизни юсюнден айтадыла. Алай бля, келик кинонобюзге кыуулук этедиле.

МУСКУЛАНЫ Сакинат.

Башламчылык

Минги тауну тазалауга аслам адам кыатышханды

Бийик кюн Азау талада төрели «Таза тау» деген акция бардырылганды. Аны «Эльбрус курорт» бля «Кавказ.РФ» акционер общество кыурагандыла. Аны баш баруу Минги тауну этегиндег станцияла болган кир-кипчики жылды, энгиге тошоруоюду.

Бу ашы башламчылыкка кыатышга сойгөн адамданы «Эльбрус курортун» сайтында регистрацины этюп, Нальчикнде барган транспортча хаксыз тиошерча онглары бар эди. Бирегерине сабийлерин алырга сойгөнлере да алай аман берилгенди. Алай бля бийик кюн мындан ары адамла 3 август бля тебирегендиле. Дагында Пятигорск шахардан да Бахсан ауузна алай транспорт кыураганды. Алай бля жалаңда Кыбарты-Малкырада жашаганыланы угыда да, СКФО-да жашаганыланы да бу магыяланы иште кыатышр онглары болганды. Андан тышында да, Камчаткадан, Сиктыкардан, Тувадан келген туристле да бу жумушха кеслерин санагандыла. Акцияны кыурагана бля бирден-бир кбре, сайда регистрацины 800 адам этгендиле. Алаы хар бирине деп ала энчи сауыла жашадырылгандыла. Проектни белисти тошгон кыуум хужуулагы бля

станциялаада, Азау тийресинде табылган затланы араларында койюле окуна бар эдиле. Акцияга кыатышханыланы ала ары кылай бля эм себелден чыгарылыганды сойронсирдыганды. Бу огурну иште кыошумчулук этерге сойенглени саны уа тошден сора да азымаганды. Волонтерлагы деп энчи онгла да кыураганды эдиле. Улуу концерт программа, аш-суу да алаы кблерино кбторюк мурат бля кыураганды. Концерт а дагында сатыу-алуу бардырылган арада да этгенди. Жюзюге жууук жырчы, ол санда Ирина Ракитина, «Кабардинка» ансамбль эм белгиле россейин ровер Найк Борзов жыйылганыланы кыуандыргандыла. Аны алларында «Эльбрус курортун» таматасы Беккеланы Хийса селешип, бу жумушха кыатышуну магыялыгыны анылап келгенлере ыразылыгынын билдиргенди. Эки кызанада биштен юзбек плов бля уа 1200 адамны сыйлар он болганды. Минги тауну этегинде жарык байрам кече тогузунда бошталганды. Адамла, аны кыурагандыла, аны кыурагандыларын билдирип, келир жылы ашыгып сактарылганын билдиргендиле.

ТАППАСХАНЫ Аминат. Сурат автордуу.

Билдиргиле

Ишлене турган юйлени жоккылаганды

КыМР-де ич ишлени министри полицины генерал-лейтенанты Василий Павлов ичи жолуучулугуну чеклеринде Нальчикде Москвага орамда кыурулуштары барган ведомствон кбл фатары юйлерино болганды. Аны юсюнден бля Россияни МВД-сыны КыМР-де пресс-службасындан билдиргендиле.

Объекте ич ишлени оргналарында урунганланы жашау журтла бля жалгытырга «Жамуат нызамны кыурууну эм амалыкчыла кыжау туру» федерал инвестиция программага кбре союлтиленди. Улуу-лугузы 12 минг квадрат метрден атылган тогуз этажлы ки корпуста жагы илемлере келишкен 144 фатар кыураалыкты. Жашау журтла жууук заманда хазыр болукудула. Аны бля бирге ботонсикде парик организацины келечилери, алаы араларын да айтпаландырып, лифтлен ишлетип, газ эм башка оборууданыны сынап кырашылды. Саулай алып айтканды, кбл фатарлы койле хайдыранырга берилсе, полицины келечилерини тыгыты жашау журтла бля жагы тырга онг табылыкты. Эсе сала айтсак, алагы ачыкча бейыл тброннн кварталда кыуанч халда берилгендиле.

Саугыла берилгендиле

Кбл бля Россияни Кыбарты-Малкырада управленийсы таматасы, полицины полковник Сергей Васильев ведомствону кеслерин айрымалы кбрготтен келечилери бля асчерчилерине кыуанч халда кыура саугыла бергенди. Россияни Президентини буиругуна кбре, росгардырдыла Жюков атты. «Жамаат нызамны кыуруулаа айрымалыклары ючюн» эм «Ата журтла кыулулары ючюн» биринчи даражалы майдала бля саугалангандыла. Сиз кишигилигины бля кыатышыгызыны кбрготтенис. Мындан арында да саугылаыны сынап тошмой жюртоткнн эм жагы жетишмелеригиз бля кыуандыра тургуузу, деп насийхатлык этгенди Сергей Васильев.

Курданланы Сулейман хазырылгандыла.

Патриот сезимлени есдюре

Бу кюннде Росгардыны республикада управленийсыны «Эльбрус» энчи кыуууму келечилери «Росгардынычла бля каникулда» деген битурроссей ведомстволу акцины чеклеринде Кенжеде болыгандыла. Аны чеклеринде сабийлени арасында сауудан атырыу жаы бля эршиуле бардыргандыла, алаы атлагы мидиргендиле. Бзы бля кийик табыгыаты эм сууну аруулуугу бля махталган Гигит кблге жолуучулукка чыккыгандыла. Жаш адамла, борчларын толтура жанларын берген сортундукке жоралат, Алматы-Кыстага да кбторюлгендиле. Бзырлана кыайтанларинда, алаы торло-торло аш-суудан кыураган алаамат тейле сакылаганды. «Акцияны баш магыяланы сабийлени бля жаш адамданы патриот сезимлерин кесчере, спорт бля корошериге, аскерге кыуулук этерге таргындырылганды» — деп кыошханды полицины майору Марина Лукожева.

Дергликлени алдырыла

Соод пристава Ююрге эм сабийлере социал болушук этуура бля кыууула бля билдиреле службаны регионда управленийсыны пресс-службасындан. Жыл сайын «Единая Россия» политика партия кбн сабийли кыолайсы юйорлере сабийлик эте — «Сабийни мектепте хазыра» деген жандуурук акция бардыра. Бейыл бу иште Билимино кионоло алында Россияни Соуд приставтарыны федерал службаныны республикада управленийларыны Жаш тбле совети да кыошлганды, ала окуу керекле алырга болушкандыла. Сабийле уа алагы ыразылык барган билдиргендиле. Пристава сабий юйлеге эм интернет-школада себеллики дайрым этгенди турдыла.

Уу сатханы ючюн — тюрмеге

Наркотиклени законсу сатыу-алууну тбйу бля байламы оператив-излеу ишлени кезиуунде Россияни ФСБ-ны Кыбарты-Малкырада управленийсы республикада МВД бля байламчыла регионда наркотиклени кетпирини халкыла арыл юкп кыурага кыошумчулук атын тбш кыууулары келечилени туткандыла. Андан 383 грамм уу сыйыргандыла. Аманкыны РФ-ни Уголовной кодексини 228-1 статьясына 4-чо кесегине кбре тбренгенди. Нальчикни шах юсюн аны аркынглиги жылгы таюууручуну, ол заманыны кыаты нызамлы сойиуу колонида едюрюрге бюурганды. Соодно оюно кюнне киргенди, деп билдиреле республикада МВД-ны пресс-службасындан.

КУЛЧАЛАНЫ Зульфия бля КУРДАНЛАНЫ Сулейман хазырылгандыла.

Тинтиуле

Тарыгыула болмазча

Республикада ююу юйлере санаторийлерде болум дайым тинтилгенди турды. Аны бля байламы Курортла эм туризм министрствону келечилери «Долник» санаторийге баргандыла.

Этерча мадарла эпигленгериндеди, адамланы бу кыуууларыны энчи эки бблом барды. Андан тышында, министрствону ишчилери ш-азык хазыранга кесогенда да болгандыла адырланы, адамланы кылай ашыла бля сыйламанлары, диабеттен кыиынгалганыла энчи не азыкыла этелгенди да соргандыла. Бзы бля ала санаторийин администрациныны келечилери, врача эм соугулан адамла бля да ушакыла барган билдиргендиле.

Саулык ююлеу мажаме Нальчикде Кизиловканы туборонде 554,7 метр бийикте орналашты, бир кереге анда 350 адамга кыурага онг барды. Мында жорек-тамыр, солуу, нерв системаланы, сюек ауруулары блягандыла. Аны ючюн тинтиле багыу кабинеттен башлангандыла, анда медицина оборууданыны халкы, отуруаны, ванналары, жаткан жерини тазалыкларына кыураганды.

Коркысуузалуктуу жалчыты системаны тюз ишлеуне энчи эс бблонгенди. Учрежденианы директору чертегине, мекямяны кесогенда, аны тийресинде да от ёнолтуучуле, бблтипери бля кыналга бардыла, алай камерала бля билдирюмени айтып этерча система жетишимдиле. Эки вийкы мындан ала терроризме кыажуау паспорт алынганды, аны болжалы 5 жылды.

Талай жыл мындан алгач соугулана отуулаа халы жаратылганылары юсюнде тарыктыган эдиле, аны ючюн бу жол ала тазалыкны иземлерино келишгендерине бля кыалганылары, мебель эм техника бля кылай жалчытылганыларына борлу халда кыурагандыла. Санаторийин эм улуу жетишимлеринден бири — анда чекленген онглары болган адамлагы да багыулары тынчылыкты

ХАБИУЛАХЛАНЫ Зульфия.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪСТВОСУ

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан
РЕДАКЦИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору оубрасары),
ЖАНИ УРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору оубрасары),
ТОКЛУДАНЫ Борис
(жууалы секретары),
МУСКУЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМАЛАНЫ Зуура,
УЛБАНЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНА:
Редактору примшын — 42-43-01.
Баш редактору оубрасары — 42-38-21, 40-04-82.
Жууалы секретары — 40-03-24.
Секретары — 40-93-42, Корресптор — 42-63-52.
РЕДАКЦИНЫ БЕТОМЛЕРИ:
Поэтика эм право — 42-24-02, 42-67-68.
Экономика — 42-66-73.
Култура — 42-66-76.
Социал ишле — 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт — 40-39-93, 42-66-71.
Окуучуу бля байламчыла жюртоткнн эм жазылуу — 42-37-94.
Энчи корреспондент — 42-68-72.
Операторла — 42-66-85, 40-28-97.

Редакция авторла бля хакыгын жюртоткнн.
Кыюл жазымагыла ресегини этимейди эм ала артка кыайгырмайдыла.
Гаргетле басмаваланы материалла айынылган омонда рекламаны оому бля кесимтеге болукудула. Алада айтылган оур зат ючюн Россия Федерацияны Басмаы юсюнден законун тиндилеулик материалыны авторлары кесери жуууламыла.
Редакция авторлардан 400 гает тингенин (машина бля жазылган 5-6 бет) кенч аймады.
Гаргет Свазыны, информация технологияны азда асымаы коммуникацианы ишлери жаы бля федерал надарл службаны (Росстат) кыурагы-Малкырада управленийсыны
2016 жылда 19 декабрле регистраци этгендиле.
Регистрация номер —НН № ТУ07-00118. Индекс — 51 5893

Газетин басмагыла «КыМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.
Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясыла басмаганында.
Старополон край, Кеселуу ич, Ишылкый орам, 5а
Газетин ишленин тапшыруу ючюн КыМР-ни нота сыфасы федерал Управленийсы жуууламы.
Телефон: 76-01-21
Газетин рошинагы сатыу ючюн КыМР-ин «Росстат» ишкерчи обществосу жуууламы.
Телефон: 42-69-34
Газет чыгарыла юч керге чыгады — тбйюрге, орта, аманат кюнлесе.

Номерге графигте кбре 19 00 сагытта кыюл салындаы. 20 00 сагытта кыюл салынганды.
ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЫ:
Курданланы Сулейман — дежурный редактор; Кукучаланы Сафият; Кетеничаланы Зульфия — жууалы секретары оубрасарлары, Ахматланы Лыяны (1-2-чи бетте), Зулаланы Лида (3,4-чо бетте) — корректорла.
Тиражы 1469 экз. Заказ № 1862
Багыласа 10 сомду.
36000, Нальчик шахар, Ленин атыл проспект, 5.
электрон почта: elbor_50@mail.ru